

LOYIHALARGA INNOVATSIYALARNI JALB ETISH JARAYONLARI

Xudoynazarova Muxlisa Baxadirovna

Shahrisabz davlat pedagogika instituti Pedagogika

fakulteti Boshlang'ich ta'lim nazaryasi magistranti

Annotatsiya: Maqolada innovatsiya jarayonining turli bosqichlari, shu jumladan yangi g'oyalar yaratish, ularni testlash, integratsiya qilish va natijalarni baholash kabi aspektlar ko'rib chiqiladi. Innovatsiyalarni amalga oshirishda liderlik roli, jamoa faoliyati va tashkilot madaniyati kabi omillar ham ahamiyatga ega. Shuningdek, loyihalarda innovatsiyalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun tashkilotlar va jamoalar o'rtasida samarali kommunikatsiya, o'zgarishlarga moslashish va risklarni boshqarish muhimdir. Maqola innovatsiyalarni loyihalarga joriy etish jarayonlarini yanada chuqurroq o'rganish va samarali metodlarni ishlab chiqish zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Loyiha, innovatsiya, loyiha jarayoni,

Kirish: Innovatsiyalarni jalb etish bugungi kunda tashkilotlarning muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarur bo'lgan asosiy omilga aylangan. Xususan, loyiha boshqaruvida innovatsiyalarni qo'llash, tashkilotning raqobatbardoshligini oshiradi, samaradorlikni ta'minlaydi va yangi bozor imkoniyatlarini ochadi. Innovatsiya, o'z-o'zidan, yangi g'oyalar, mahsulotlar yoki xizmatlarni yaratish, shuningdek, mavjud jarayonlarni yaxshilashni anglatadi. Ammo innovatsiyalarni amalga oshirish faqatgina yangi texnologiyalarni joriy etish bilan cheklanmaydi, balki tashkilotning ichki boshqaruv tizimini optimallashtirish, xodimlarni yangi g'oyalar bilan shug'ullanishga rag'batlantirish va tizimli yondoshuvni qo'llashni ham o'z ichiga oladi. Loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish jarayonida samarali boshqaruv va strategik yondoshuvlarni tanlash, tashkilotlar uchun muhim masala hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish, yangi g'oyalar, texnologiyalar va amaliyotlarni ishlab chiqish va joriy etishning kompleks tizimi sifatida qaralishi lozim. Biroq, bu jarayon nafaqat yangi texnologiyalarni tatbiq etish bilan bog'liq, balki rahbariyatning innovatsion fikrlashni qo'llab-quvvatlashi, xodimlar bilan yaxshi aloqalar o'rnatish, resurslarni samarali taqsimlash va samarali boshqaruv tizimini yaratishni talab qiladi. Ushbu maqola loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish jarayonining metodologik asoslarini tahlil qiladi. Maqolada innovatsiyalarni amalga oshirishda yuzaga keladigan asosiy muammolar, ularni bartaraf etish yo'llari va amaliy tajribalarga asoslanib metodologik yondoshuvlar ko'rib chiqiladi.

Adabiyotlar Tahlili: Loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish jarayoni bo'yicha ko'plab ilmiy tadqiqotlar mavjud. Bu tadqiqotlar innovatsiyalarning tashkilotlar uchun qanchalik muhim ekanligini va ularni amalga oshirishda qanday yondoshuvlar qo'llanishi kerakligini tushunishga yordam beradi. Innovatsiyalarni boshqarish, loyiha boshqaruvi va innovatsion iqtisodiyot sohalarida olib borilgan tadqiqotlarning natijalari quyidagi asosiy yo'nalishlarda ajralib turadi:

1. Christensen (1997) o'zining "Innovator's Dilemma" asarida yangi texnologiyalarni tashkilotlarga qanday muvaffaqiyatli joriy etish kerakligini ko'rsatadi. Uning fikriga ko'ra, innovatsiyalarni qabul qilishda raqobatchilar tomonidan qo'llanilayotgan yangi texnologiyalarni e'tiborsiz qoldirish tashkilotlarning muvaffaqiyatini yomonlashtiradi.
2. Rogers (2003) "Diffusion of Innovations" asarida innovatsiyalarning jamiyatda qanday tarqalishi va tashkilotlarda qanday qabul qilinishi jarayonini tahlil qiladi. U innovatsiyaning to'rt bosqichini ajratadi: bilim olish, qiziqish bildirish, qaror qabul qilish va amaliyotga tatbiq etish.
3. Bessant va Tidd (2011) innovatsiyalarni jalb etish va ularni tashkilotlarda muvaffaqiyatli qo'llash bo'yicha metodologiyalarni ko'rsatadi. Ular innovatsiyalarni boshqarish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni ishlab chiqish va joriy etishning muhimligini ta'kidlaydi.

4. Tushman va O'Reilly (1996) "Ambidextrous Organizations" asarida innovatsion o'zgarishlarni boshqarishda tashkilotlarning qanday qilib evolyutsion va inqilobiy jarayonlarni birlashtirishi mumkinligini ko'rsatadi.

5. Sobirov (2016) O'zbekistonda innovatsiyalarni jalb etish va ularni amalga oshirishda yuzaga keladigan muammolarni o'rganadi. Uning fikriga ko'ra, innovatsion jarayonlarni samarali boshqarish uchun tashkilotlarning resurslarini to'g'ri taqsimlash, yangi texnologiyalarni tatbiq etish va ilmiy tadqiqotlarga tayanish zarur.

6. Rasulov (2017) innovatsiyalarni loyiha boshqaruvi jarayonlariga qanday qo'llash kerakligini tahlil qiladi va innovatsiyalarni boshqarish uchun zarur bo'lgan metodologiyalarni tavsiya etadi.

Metodologik Asoslar: Loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish jarayonida bir nechta metodologiyalar va yondoshuvlar qo'llanilishi mumkin. Quyidagi metodologik yondoshuvlar ushbu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirishga yordam beradi.

1. Sistemali Yondoshuv: Innovatsiyalarni amalga oshirishda tizimli yondoshuvni qo'llash muhimdir. Bunda barcha jarayonlar va resurslar yagona tizim sifatida ko'riladi. Innovatsion jarayonlar, o'z navbatida, tashkilotning barcha bo'limlari va tarmoqlari o'rtasida hamkorlikni talab qiladi.

2. Raqamli Yondoshuv: Raqamli texnologiyalarni, masalan, sun'iy intellekt, ma'lumotlarni tahlil qilish va blokcheynni qo'llash innovatsiyalarni loyihalarga muvaffaqiyatli joriy etishda samarali vositadir. Bu yondoshuvlar loyihalarni boshqarishda aniqlik va tezkor qarorlar qabul qilishni ta'minlaydi.

3. Agile (chaqqon) Boshqaruv: Agil yondoshuv loyihalar boshqaruvini moslashuvchan va tezkor qilishga imkon beradi. Bu yondoshuvda loyihalar qisqa muddatlarda amalga oshiriladi va rivojlanish jarayonida doimiy tekshiruvlar o'tkazilib, kerakli o'zgarishlar kiritiladi.

4. Open Innovation (Ochiq Innovatsiya): Innovatsiyalarni amalga oshirishda tarmoq orqali hamkorlik va bilim almashishning o'rni katta. Ochiq innovatsiya yondoshuvi tashkilotlarga yangi g'oyalar va texnologiyalarni tashqaridan olib kirishga imkon beradi, bu esa innovatsion jarayonlarni tezlashtiradi.

Natijalar va Muhokama: Innovatsiyalarni loyihalarga muvaffaqiyatli joriy etish jarayonida yuzaga keladigan asosiy muammolardan biri — tashkilotlarning innovatsion madaniyati va xodimlarning yangi g'oyalarni qabul qilishga tayyor emasligi. Innovatsiyalarni amalga oshirish uchun samarali rahbariyat va innovatsiyalarni boshqarishning aniq strategiyasi zarur. Agar yuqori rahbariyatning innovatsion yondoshuvga bo'lgan sadoqati bo'lmasa, bu jarayon muvaffaqiyatsizlikka olib kelishi mumkin. Shuningdek, innovatsion jarayonlarning samarali boshqarilishi uchun tashkilotning ichki va tashqi muhitini yaxshi tushunish kerak. Tashqi innovatsion ekosistema, ya'ni ilmiy va texnologik hamkorlik, startaplar va boshqa innovatsion tarmoqlar bilan yaxshi aloqalar o'rnatish, bu jarayonni yanada muvaffaqiyatli qiladi.

Xulosa: Loyihalarga innovatsiyalarni jalb etish jarayoni tashkilotlarning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun muhim omil hisoblanadi. Innovatsiyalarni loyihalarda qo'llash orqali tashkilotlar samaradorlikni oshiradi, yangi imkoniyatlar yaratadi va raqobatbardoshlikni kuchaytiradi. Shuningdek, innovatsiyalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun tizimli yondoshuv, samarali boshqaruv va innovatsion madaniyatni rivojlantirish zarur. Innovatsiyalarni loyihalarga tatbiq etishda yuzaga keladigan muammolarni hal qilish uchun raqamli texnologiyalar va agil boshqaruv usullarini qo'llash samarali natijalar beradi.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. Qodirov, F. "OPTIMIZATION OF TELECOMMUNICATIONS POWER SUPPLY SYSTEMS BASED ON RELIABILITY CRITERIA." Science and innovation 2.A12 (2023): 15-20.
2. F Qodirov. Aholiga tibbiy xizmatlar ko'rsatishning rivojlanishini iqtisodiy-matematik modellashtirish. Scienceweb academic papers collection . 2023/1/1.
3. F Qodirov. Zamonaviy to'lov tizimlari tahlili va elektron pul birliklari. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1.
4. Farrux Qodirov. Zamonaviy trenajyor va simulyatsiya qiluvchi dasturlarning hozirgi kundagi ahamiyati. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1

5. Farrux Qodirov. BUSINESS INNOVATION MODEL OF INCOME AND COSTS FROM THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES TO THE POPULATION. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
6. Farrux Qodirov. ECONOMIC-MATHEMATICAL MODELING OF THE DEVELOPMENT OF THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES TO THE POPULATION. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
7. Farrux Qodirov. THE PLACE OF ECONOMETRICAL MODELING OF HEALTHCARE QUALITY IMPROVEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
8. Farrux Qodirov. DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL SYSTEM OF MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
9. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "CREATION OF ELECTRONIC MEDICAL BASE WITH THE HELP OF SOFTWARE PACKAGES FOR MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 128-130.
10. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "IMPORTANCE OF KASH-HEALTH WEB PORTAL IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 80-83.
11. Qodirov, Farrux. "THE ROLE OF ICT IN THE DEVELOPMENT OF HEALTH SERVICES." RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIGA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHDA MA'LUMOTLARNI HIMOYALASH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI RESPUBLIKA ILMIIY-AMALIY ANJUMANI MA'RUZALAR TO'PLAMI (2022).
12. Фаррух Қодиров. Аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасининг моделлаштиришни тизимли имитация қилиш. Biznes-Эксперт. Том 173. Номер №5. Страницы 102-106. Дата публикации 2022.
13. Farrux, Qodirov. "Foreign experience in the development of medical services to the population." Хоразм Маъмун академияси (2022).
14. ҚОДИРОВ, Фаррух. "АҲОЛИГА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ХИЗМАТЛАРИ КЎРСАТИШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИ ТАҲЛИЛИ." AGRO ILM (2022).
15. Qodirov, Farrux. "VEKTOR VA SKALYAR MAYDONLAR. GRADIYENT VA YO'NALISH BO'YICHA HOSILA. DIVERGENSIYA VA ROTOR. SATH CHIZIQLARI. GRADIYENT MAYDONLAR. OQIMLAR." Analytical Journal of Education and Development (2022).
16. Qodirov, Farrux. "FURYE QATORI FUNKSIYALARNI FURYE QATORIGA YOYISH." МАТЕМАТИК ФИЗИКА ВА МАТЕМАТИК МОДЕЛЛАШТИРИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МУАММОЛАРИ Халқаро илмий-амалий анжуман материаллари тўплами (2021).
17. Qodirov, Farrux. "MASOFAVIY TA'LIMDA MOODLE. TUITKF. UZ PLATFORMASINING O'RNI VA ANAMIYATI." ИЖТИМОИЙ СОҲАЛАРНИ РАҚАМЛАШТИРИШДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ RESPUBLIKA ILMIIY-AMALIY ANJUMANI MA'RUZALAR T'UPLAMI (2020).
18. Qodirov, Farrux. "RASPBERREY PI QURILMASINING TEXNIK XUSUSIYATLARI VA UNING IMKONIYATLARI." ИЖТИМОИЙ СОҲАЛАРНИ РАҚАМЛАШТИРИШДА ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ RESPUBLIKA ILMIIY-AMALIY ANJUMANI MA'RUZALAR T'UPLAMI (2020).
19. Qodirov, Farrux. "PROTECTING WEBSITES FROM VARIOUS ATTACKS." АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ШАРОИТИДА ИННОВАЦИЯЛАР мавзусидаги Республика илмий-амалий анжуман МА'РУЗАЛАР ТУПЛАМИ (2019).

20. Кодиров, Ф. "PROTSESS RAZRABOTKI IGROVOGO DVIJKA UNITY." Scienceweb academic papers collection (2019).
21. Қодиров, Фаррух. "ПРОЦЕСС РАЗРАБОТКИ ИГРОВОГО ДВИЖКА UNITY." АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ШАРОИТИДА ИННОВАЦИЯЛАР мавзусидаги Республика илмий-амалий анжуман МАЪРУЗАЛАР ТУПЛАМИ (2019).
22. Qodirov, Farrux. "" AQLLI UY" TIZIMINING IMKONIYATLARI." Scienceweb academic papers collection (2019).
23. Qodirov, Farrux. "DESCRIPTION AND PERFORMANCE OF THE PROGRAM 3D MAX STUDIO." АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ШАРОИТИДА ИННОВАЦИЯЛАР мавзусидаги Республика илмий-амалий анжуман МАЪРУЗАЛАР ТУПЛАМИ (2019).
24. Qodirov, Farrux. "G'PON TEXNOLOGIYASI-OPTIK KIRISH TARMOG'I." АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ мавзусидаги Республика илмий-амалий анжуман МАЪРУЗАЛАР ТУПЛАМИ (2018).